

A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 1 3 1 1 3 1 1 2

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV MINT ANYANYELV

2. feladatlap

Nem művészi szöveg elemzése

2013. június 3., hétfő / 90 perc

Engedélyezett segédeszközök:

A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.

A jelölt egy értékelőlapot és egy pótlapot kap a vázlatkészítéshez.

A nem művészi szöveg perforált lapon van, amelyet a jelölt óvatosan kitép(het).

ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát (az erre kijelölt helyre ezen az oldalon és az értékelőlapon)! Kódszámát a pótlapra is írja rá!

A feladatlap 23 feladatot tartalmaz. Összesen 90 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a **feladatlapba** az erre kijelölt helyre! Írott betűkkel, olvashatóan írjon, és ügyeljen a helyesírásra! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük. Az utolsó feladathoz vázlatot készíthet a pótlapra, de azt az értékelés során nem vesszük figyelembe.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk.

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 2 üres.

MELLÉKLET

Kiss Tibor még mindig underground zenekarnak tartja a Quimbyt

(1.) Az élet egy főpróba nélküli játék, mondja Kiss Tibor, a Quimby frontembere, akivel a zenekar hétvégi szombathelyi koncertje előtt beszélgettünk.

– **Zenészs, dalszövegeket írsz, festesz. Honnan a művészi véna?**
 – A nagyapám iskolaigazgató, meg ezüstkoszorús nótaszerző volt Mezőfalván. Festett és hegedült, a nagymamám meg zongorázott [...] Az édesapám alapvetően történelem–irodalom szakos tanár, de tulajdonképpen állandóan verslábak meg metaforák kolbászolnak a fejében. A zene pedig a bátyám révén jött be a panellakásba, ő nagyon szerette a 60-as, 70-es évek rockzenéjét. Ő szerezte be a lemezeket, ő kezdett el gitározni.

(2.) – **Azért még maradunk a zenénél és a kezdeteknél, a dunaújvárosi Münnich Ferenc Gimnáziumnál.**

– Alapvetően egy kis gimnáziumi zenekart csináltunk. Október névre hallgatott. A Quimby mostani tagjai közül hárman már akkor együtt muzsikáltunk. Jó időtöltésnek, jó szórakozásnak tűnt, és jobban is lehetett vele csajozni. Aztán mindenki ment tovább az életben a saját pályáján, de azt azért tudtuk, hogy a muzsikálás jó dolog, és folytattuk [...] A sok együtt töltött idő összerottyantja az embereket, akik, ha már idősebbek és bölcsőbbek lesznek, akkor tudatosan dolgoznak azon, hogy a jó dolgok egyben maradjanak. Mi tudatosan figyelünk egymásra.

(3.) – **A Quimby mára feljött a föld alól, s undergroundból a fősodorhoz tartozó zenekarrá lett.**

– Vagy éppen az undergroundot szélesítjük [...], nem? Mi abban a fajta nyitottságban és szabadságban és kísérletezőkedvben működünk jól, ami az undergroundra jellemző. Lehet, hogy népszerűbbek vagyunk egy átlagos underground zenekarnál, a hozzáállásunk azonban a mai napig ugyanolyan.

(4.) – **Említetted a népszerűséget...**

– Nem nyomja agyon a zenekart. Fokozatosan jutottunk el ide, nem váratlanul szakadt ránk. Közel húsz éve úgy kezdtük, hogy három ember volt a koncertünkön, és évekig boros kóla volt a gázsink, minden lépcsőfokot megjártunk, és egyetlen emeletet sem mentünk lifttel. Volt időnk hozzászokni.

(5.) – **Azért mégiscsak furcsa lehet, egyáltalán hogy viseled, hogy az ország gimnazista lányainak legalább a fele szerelmes beléd?**

– [...] az az igazi, amikor az ember saját maga tud szeretni, szeretetet adni. Nekem sokkal fontosabb, hogy én tudjak szeretni vagy rajongani [...] Ha megnézed, a világ sok embert szeretett, Elvistól Marilyn Monroe-ig, mégis belepusztultak a dologba, mert önmagukat nem tudták igazán szeretni [...] Ha megnézzük, a nagy rajongás a koncert előtt negyedórával kezdődik, és negyedórával utána véget is ér. Három órával később már nem is vagy olyan érdekes.

(6.) – **Nyíltan felvállalod, hogy csaknem egy évet egy rehabilitációs intézetben töltöttél. Népszerű zenészként a példád segíthet azoknak, akik éppen most küzdenek alkohol- vagy drogproblémákkal.**

– Nem vagyok az a zászlólobogtató, hogy én már túl vagyok a poklokon, aztán majd megtérítem az embereket. Egyébként is, kemény meccs volt, és hosszú idő, nem arról van szó, hogy én milyen baromi ügyes vagyok, és egyik pillanatról a másikra tiszta lettem. Én is jártam a köreimet, mindenféle olyan úton, ami nem hozott változást, és aztán egyszer csak valami bevált [...]. Ez is csak akkor segít, ha az emberben megszületik az egyéni döntés, hogy tényleg ki akar kerülni a dologból. Egy drogot vagy alkoholistát kívülről nem lehet lebeszélni, leszoktatni. Onnantól kezdve viszont, hogy valóban meghoztam a döntést, már mindenből tudtam tanulni, és el tudtam fogadni a segítséget [...]

(7.) – **Az egyik dalszöveged szerint a koboldok döngkútja és a szentlélek koszorúja között van egy szimpatikus nyúlcsapás. Sikerült megtalálnod ezt a szimpatikus nyúlcsapást?**

– Örökké azt remélem, hogy ezen megyek. Az ember az életében megismer szélsőségeket, és olykor nagyon messzire is elmegy, hogy megtudja, merre van az addig. Így találja meg a saját kereteit. Egy ideig akkor is megy, ha tudja, hogy nem érdemes, de mégis. Mert hajtja a kíváncsiság vagy a kalandvágy vagy a belső kényszer, ami miatt meg kell tapasztalni a rosszat is. És ezekből a tapasztalatokból születik az a bizonyos nyúlcsapás, amin lehet menni, amin az ember jól érzi magát.

A www.vasnepe.hu nyomán

Üres oldal

1. Írja a vonalra, melyik média honlapján jelent meg a szöveg! Magyarázza meg a szövegből kiindulva, miért éppen ott jelent meg!

Média: _____

Magyarázat: _____
(2 pont)

2. Karikázza be, a publicisztikai stílus melyik jellemzője uralkodik a szövegben, majd írjon ki rá egy példát!

- A egyértelmű fogalmazás
- B egyszerű mondatok használata
- C képes kifejezések alkalmazása
- D nem nyelvi jelek használata

Példa: _____
(2 pont)

3. Keresse meg a szöveg alábbi szavainak jelentését! Írja a megfelelő jelentés betűjelét a vonalra!

_____ underground	A fizetés, díj
_____ rehabilitáció	B valaki becsületének a helyreállítása
_____ gázsi	D étel, ital
	E széles körben ismert, elfogadott
	G csökkent testi vagy lelki képességek visszaállítása
	H az általánosan vagy hivatalosan elfogadottól eltérő, kevesek által ismert

(3 pont)

4. 4.1. Írja a vonalra, a szöveg melyik részében található a címmel kapcsolatos információ!

A rész sorszáma: _____

(1)

- 4.2. Válaszoljon az alábbi kérdésekre!

Miért tartja Kiss Tibor underground együttesnek a Quimbyt?

(2)

Miben különbözik a Quimby a tipikus underground zenekaroktól?

(2)
(5 pont)

5. Jelölje a táblázatban X-szel, a szöveg értelmében igazak vagy hamisak az alábbi állítások, illetve azt, hogy nincs rá adat a szövegben!

Állítás	Igaz	Hamis	Nincs rá adat
Kiss Tibor dalokat is ír.			
A zenész jól kezeli a népszerűséget.			
Barátnője a bajban is kitartott mellette.			
Kiss Tibor élete szokványos mederben folyik.			

(4 pont)

6. Fogalmazza meg röviden a megadott részek témáját!

1. rész: _____

6. rész: _____

(2 pont)

7. Írja a vonalra, melyik rész szól a baráti kapcsolat ápolásáról, és fogalmazza meg, hogyan vélekednek erről a zenekar tagjai!

A rész sorszám: _____

(2 pont)

8. Minek a bizonyítására hozza fel a zenész Elvis Presley és Marilyn Monroe példáját? Karikázza be a legmegfelelőbb válasz betűjelét!

- A A népszerűség sok esetben árt az egyénnek, mert nehéz feldolgozni.
- B A népszerűség nem biztosítja a boldogságot, az embernek magát is kell szeretnie.
- C A népszerűségért folytatott harcba bele lehet halni.
- D Vannak hírességek, akik nem tudják elviselni a népszerűséget.

(1 pont)

9. Értelmezze a szöveggörnyezet ismeretében az alábbiakat!

... állandóan verslábak meg metaforák kolbácsolnak a fejében. (1. rész)

... minden lépcsőfokot megjártunk, és egyetlen emeletet sem mentünk lifftel. (4. rész)

(4 pont)

10. Írja a vonalra az aláhúzott szavak és szó szerkezetek rokon értelmű megfelelőjét!

Alapvetően egy kis gimnáziumi zenekart csináltunk (1). Október névre hallgatott (2).

(1): _____ (2): _____
(2 pont)

11. Írja ki a 2. részből a hangulatfestő szót, és magyarázza meg a jelentését!

A hangulatfestő szó: _____

Jelentése: _____
(2 pont)

12. Írjon a 2. részből a táblázat első oszlopába két olyan szót, amelyek ejtése eltér az írásképétől!
Írja a második oszlopba, hogyan ejtjük őket!

A kiírt szó	Ejtése

(2 pont)

13. 13.1. Állapítsa meg a mondat aláhúzott szavainak szófaját!

Nem vagyok az a zászlólobogtató, hogy én már túl vagyok a poklokon, aztán majd
(1)

megtérítem az embereket.
(2)

(1): _____ (2): _____
(2)

13.2. A mondat utolsó tagmondatának igéjét tegye felszólító módba úgy, hogy a szám és a személy ne változzon!

(1)
(3 pont)

14. 14.1. Írja ki a mellékneveket a riporter első és második kérdéséből!

_____ (1)

- 14.2. Mi a közös a két melléknév szerkezetében?

_____ (1)
(2 pont)

15. Állapítsa meg az aláhúzott kettős szófajú szavak mondatbeli szófaját, majd írjon egy-egy mondatot mindkét szó másik szófaji értékével!

Az ország gimnazista lányainak a fele szerelmes beléd.

Szófaj: _____

Fokozatosan jutottunk el ide, nem váratlanul szakadt ránk.

Szófaj: _____

_____ (4 pont)

16. Írjon egy-egy példát a 6. részből a táblázat rovataiba!

Tárgyas	
szó szerkezet	szóösszetétel

(2 pont)

17. Elemezze a mondatrészek aláhúzásával az alábbi mondatot!

A zene a bátyám révén jött be a panellakásba.

(4 pont)

18. Alakítsa át az összetett mondatot egyszerűvé, az egyszerűt összetetté!

A példád segíthet azoknak, akik alkohol- és droproblémákkal küzdenek.

Népszerűbbek vagyunk egy átlagos underground zenekarnál.

_____ (2 pont)

19. Írja a vonalra a mondat fajtáját jelölő betűjelet!

_____ Ő szerezte be a lemezeket, ő kezdett el gitározni.

_____ Közel húsz éve úgy kezdtük, hogy három ember volt a koncertünkön.

- A egyszerű mondat
- B kapcsolatos mellérendelés
- C ellentétes mellérendelés
- D következtető mellérendelés
- E módhatározói mellékmondatú alárendelés
- F állapothatározói mellékmondatú alárendelés

(2 pont)

20. Írjon egy példát az alábbi szövegrészből a jelentésbeli kapcsolóelemre! Nevezze meg a kapcsolódás fajtáját is!

Amikor a fiúk befejezték a gimnáziumot, az Október szétesett. A csapat tagjai egy ideig külön utakon jártak, majd egy idő múlva hárman újra együtt folytatták a muzsikálást.

Jelentésbeli kapcsolóelem: _____

A kapcsolódás fajtája: _____

(2 pont)

21. Magyarázza meg, miért nem kérdő, hanem kijelentő mondattal viszi tovább a beszélgetést a riporter a 3. részben!

(2 pont)

22. 22.1. Javítsa ki a szöveg három helyesírási hibáját!

Kiss Tibor 1995-ben New Yorkba utazott. Amerikai zenei élményei nagy hatást gyakorolnak művészetére, inentől kezdve magyar nyelven ír dalokat, ekkor születik a Majomtangó című szám is, majd később a Diligramm, amely szakmai áttörést és közönség sikert hozott.

A www.wikipedia.hu nyomán

(3)

Üres oldal